

21995

III

Mag. St. Dr.

P

Siestki.

Tolomiarum Dec.

Pastoris Johannis Aegii Palladia in personis
Potentior. Principis et d. d. Scanni. M. P. R.
Clypeo genitricis adumbrata.

Guloni Typis. Sim. Reünigeri.

PANEG. et VITAE

Polon. Fol.

№/285

450
AEGIS PALLADIA

IN

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI
PRINCIPIS ET DOMINI
DOMINI

JOANNIS III.

REGIS POLONIAE.

MAGNI DVCIS LITHVAN. RVSSIAE,
PRVSSIAE, MASOVIAE, SAMOGIT, KIOVIAE,
WOLINIAE, PODOLIAE, PODLASS. LI-
VONIAE. SMOLENSCIAE, SEVER.
CZERNICHOV. &c.

CLYPEO GENTILITIO

SARMATIAE, ORBISQ. CHRISTIANI PROTECTORE
ANNO M. DC. LXXVI.
II. FEBRVAR.

SVB IPSAM INAUGVRATIONIS REGIAE
SOLENNITATEM

adumbrata

a

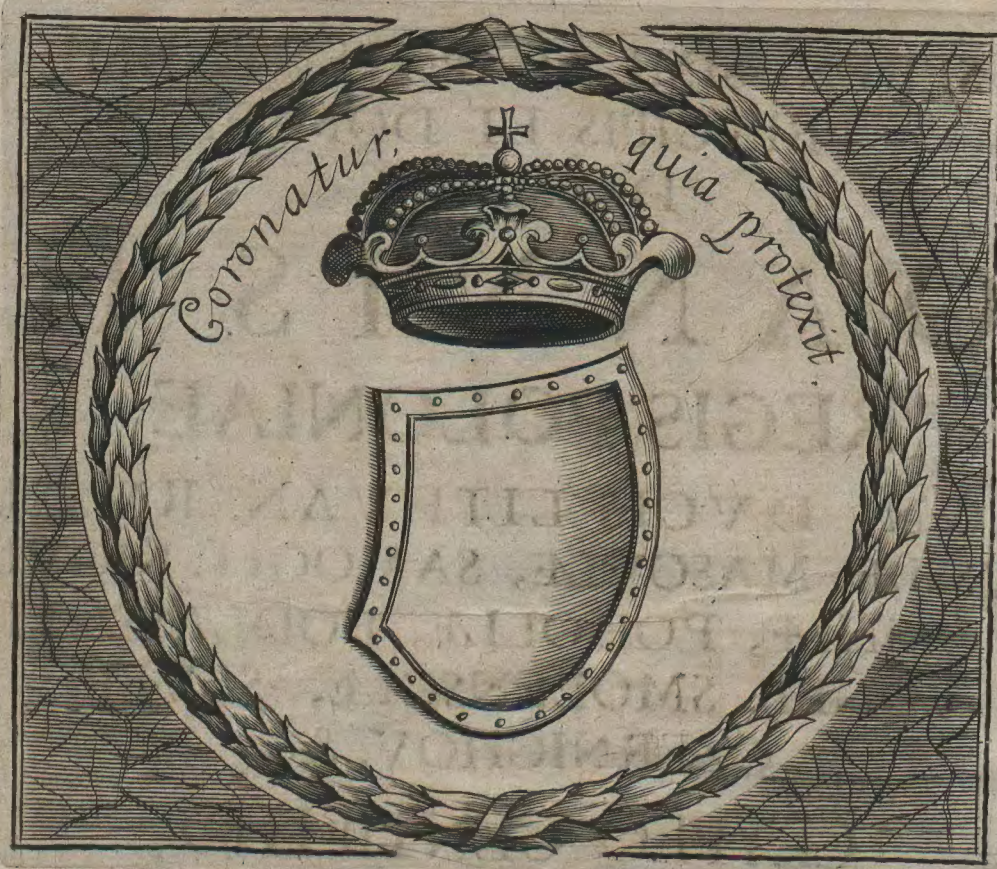
Joachimo de Hirtenberg Pastorio, S. R. M. Se-
cret. Histor. Commis. & Burggrah. Mariæburg.

GEDANI,

TYPIS SIMONIS REINIGERI.

AD SERENISSIMUM REGEM.

Heroum caeleste genus, quo Vindice surgit
Patria, PELIDEN lata tulisse sibi:
Cui Divina manus meritam Virtute Coronam,
Sarmatiaeque sua libera sceptrum dedit,
Adspice. PALLADIAE, quae cernitur, AEGIDOS VMBRA,
A radiis lumen certat habere Tuis.
Illustrat natale decus Tibi MARTIVS VMBRO,
Qui LECHIAM texit fortiter VMBRO suam.
Obvia Tutorem passis nunc excipit ulnis
Mater, & applausu Terra Polusque favent.
Debitor ipse novum columnen Parnassus adorat,
Devotaque offert Cyrrhea dona manus.
Accipe, quae dantur, REX INCLYTE, fronte serenâ,
Ac dantem CLYPEI protegat Vmbra Tui.
Invidia nam tela nequit sufferre Camena,
Sit nisi Regali fulta favore DEA.
Ipsaque vix ausit Pallas sic Aegide niti,
Vivere sub CLYPEO quin amet illa Tuo.

NE quicquam dubio secum certamine pugnat
Conscia Musa suis, trepidans peccare tacendo,
Nec tamen ausa loqui. Luctu perculsa recenti
Canities Heliconae pati, Phoebumque recusat:
Ardua quoque ingenti rerum fastigia mole,
Virtutumque immensus apex cantare parantem
Tardat, & imparibus prohibet tam grandia nervi
Tangere, quae melius veneretur rauca silendo
Chorda, timens nimio ne pondere victa fatiscat
Publica sed plausum jam poscunt gaudia. Supplex
Dona CORONANDO debet Reverentia REGI,
Et Pietas jubet ipsa loqui. Sic surgit in ausus
Jam dudum deserveta novos, rugaeque senilis
Immemor, Aonios, ipsa sese altior, æstus
Concipit, & Clarias mordet mens ignea laurus.
Ille enim, qui Scythicas radiis victoribus umbras
Dispulit, & Patriae lucem, ceu Phosphorus alter,
Reddidit, emeritas rarâ Virtute Curules
Scandit, & augustâ librat jam fronte CORONAM.
Ecce tam rigido torpescat frigore pectus?
Quae linguam glacialis hyems, & plectra ligavit?
Quin fulgente novas capiant hoc sidere flammæ,
Inque triumphales se laxent omnia cautius;
Quin simul ipsa stupens annis, & saucia curis
Vena reviviscat, positamque lacessat avenam.
Unde sed ingrediens laudum sublime theatrum
Pierius trahet orsa labor? me copia rerum
Circumdans inopem reddit: lux plurima mentem
Offuscet splendore suo, radiosque moratur
Ingenii, & dubia sistit molimina cura.
Si generis lustrare decus, Cerasque vetustas
Musa velit, grandes Lechia transcribere fastos
Esset opus, tanti nec erit nisi tarda laboris
Meta; sed & longo cum plurima dixerit orsu,
Plura tamen dicenda forent. At proxima nobis
Sit tetigisse satis. Memori non excidit avo
Bellonâ praelustris AVVS, qui viribus idem
Ingenii, eloquiique potens, carusque Monarchis,
Et patriæ gratus, libertatique decorus,
Sceptrum Palatini tenuit, lux inclita gentis
Sarmaticæ. PATREM simili mox tramite laudum
Filius excipiens, procul hunc superavit honorum

Culmine, cum Solio Regali proxima cessit
Purpura promerito, *Castellanumq;* creatum
Urbs Regni princeps coluit, coluere Dynastæ,
Et palmare suum dixit Respublica fulcrum.
Non huic consilio similis, non par fuit alter
Ore Pericléo. Quicquid tum *Pallade* dignum
Gessit utrâq; Lechi tellus, hoc *Nestore* gessit.
Ille *LADISLAO*, Moscum diadema petenti
Jure, quod à populo *Princeps* electus habebat,
Magnus Consilii custos, rectorq; juventæ
Additus, huic tandem, cari post fata Parentis,
Conciliator erat Regni, cum Patria tota
JACOBO moderanda dedit suffragia Campi,
Qui dare sceptrum solet, magnos & dicere Reges.
Huic neq; Threicii sunt formidata Monarchæ
Arma, sed indomitus, tanto frænante capistro,
Osmanes vinci didicit, pacisq; receptis
Legibus, immiti, nec sicco funere bustum
Quod Lechiæ molitus erat, furibundus inivit.
Sic manus Emathio jam tum *SOBIESCIA* sceptro
Visa fuit fatalis, & ingens fabrica condi
Cæpit, quam tandem major Patre *FILIVS*, astris
Perficit auspiciis, Patrio iam cælitus Orbi
Defensor, *CLYPEVSq;* datus. Nam *stemma* tali
Signarunt illustre *genus* præfaga futuri
Fata, & nobilibus stimularunt pectora flammis.
Maternæ jam mitto decus monumentaq; stirpis,
Digna pari monumenta tubâ, si Musa patenti
Credere se vellet campo, spatioq; vagari
Liberiore manus. Sed jam mihi sufficit Heros
Conspicuæ Virtutis *Avus*, fortissimus ille
Hæctor Lechigenum, tremuit quem Moscua quondam,
Patriaq; Oraclum Regis, post fata Samosci,
Vidit, & æternis commendant clara papyris
Ausa, necisq; genus, cum duri Martis arena
Hauit pro patriis, invicto pectore, terris
Impare pugnantem fortunâ, altoq; cadentem
Vulnere. Sed Virtus tumulo sublimior extat,
Et nescit post fata mori *ZOLKEVIUS*, ingens
Sarmatiæ vindex, ac tandem victima gentis.
Sanguine Tu tali genitus, *Fortissime Regum*,
Indole Divinâ, primævo à flore juventæ
Heroum Virtutis iter, cæloq; probatos
Ingredieris calles. Puerum Tritonia Pallas
Ungve suo format, secretos pectoris ignes
Delius ipse fovet Pater, & cælestibus auris
Suscitat, arcanis doctrinæ fontibus implens

Subli-

458
Sublimem genium, semperq; ad *Principe dignas*
Exstimulans curas, vidit quia præscius Augur,
Quæ maneat fortuna Virum, quid spondeat æther,
Et quàm grande decus posthac sub Principe tanto
Præsidiumq; suis promittant Numina *Musis*.
Non tamen Aoniis nimium latuisse sub Umbris
Permisit Fortuna Tibi. Sistenda theatro
Lucis erat, puber quo maturæsceret ætas
Sole sub aprico, magnis & idonea rebus
Surgeret in Lechiæ decus immortale *Coronæ*.
Inde peregrinas placuit Tibi visere gentes,
Quicquid & Hesperiiis usquam Sapiencia *terris*
Condidit eximium, docili perdiscere menti
Summa cupido fuit. Sensit Te Roma capacem
Rerum magnarum, sensit cum Teutone Celta,
Et Scaldin quicumq; bibunt, Rhenumq; bicornem,
Tum Getici latices Istri, Scatebrasq; Tibisci.
Te quacumq; pedem ferres, excepit ubiq;
Et fovit peregrinus amor. Generosa placebat
Omnibus augusti vultus, & Principe digna
Majestas oris, traxit quoq; gratia morum,
Illaq; tranquillâ spectata modestia fronte,
Temperiesq; animi, nec quicquam futile spirans
Sermo, sed occultis innectens corda catenis.
Patria cum reducem vidit, Bellona lacertis
Protenus est amplexa suis, aptumq; Gradiivo
A teneris experta, novum Te cæpit Achillem
Fingere, perpetuisq; dehinc exercuit armis:
Non horrere docens hyemes, non cruda Bootæ
Flamina, non nimio Phœbi langvere sub æstu,
Nullum operis trepidare genus, superare natatu
Flumina, pervigiles armatum ducere noctes,
Esuriemq; sitimq; pati, tolerare pericla
Intrepidum, valido obstantes perumpere ferro,
Non numerare globos, dextrâ sibi quærere laudem,
Vulneribusq; decus, cælo patriæq; sacratum
Ferre caput, quotiesq; opus est, non parcere vitæ.
His tirociniis, tali durare palæstrâ
Vernantes humeros, animumq; ad grandia natum
Solennis Tibi ludus erat. Sic Thessalus Heros
Non procul à terris, quæ Te tremuere propinquum,
Ad Martis trabeas primis deduxit ab annis.
Sic tener Alcides, olim meriturus Olympum,
Membra fatigabat tandem domitura Gigantas.
Sic Geta Threiciis sudantem vidit in armis,
Et juga lassarunt puerum Rhodopeia Martem,
Grandia spiranti durum quoq; sidera campum

B   Obje-

Objecere Tibi. Nec enim truculentior unquam
Incubuit Patriæ, coelo irascente, malorum
Ilias: extremæ miseram damnasse ruinæ
Fata videbantur, belli tonuere fragores
Undiq; penè omnis subito vicinia fudit
Hostes, & streperi fremuit terrâq; mariq;
Vis gladii, vix ipsa salus servare labantem
Posse putabatur. Rapido *servilis* ab Euro
Prima procella fuit, plebes cum rustica frænos
Excuteret, Scythicisq; ferox exurgeret armis,
Cervices scrutans Dominas, & Lechidos artus
Dirâ *fata* vorans. Illi Tu, Martia Proles,
Objectare Tuum, prima inter fulmina, pectus
Ausus es, Alciden animis juvenilibus æquans,
Gorgoneosq; instans lacerabas ungvibus Hydros.
Non semel immanis meristi in viscere monstri
Arma, quia haud uno dirissima vulnere Lerna
Procubuit, sed sæpè caput rediviva sub auras
Extulit, atq; animos viresq; à vulnere sumpsit.
Ah! quanto maduit belli hæc feralis arena
Sanguine nobilium! quot Clari nominis istic
Interiøre Duces! inter primaria gentis
Sidera, quæ præsens ætas, quæ postera semper
Fama canet, proh fata! Tuus florentibus annis,
Unicus occubuit *Frater*, spes altera magnæ,
Pulchraq; gemma Domûs, Patriæ virtute futurus
Æmilius, fulmen Martis, si sera vocasset
Heroum Lachesis Juvenem. Nunc laude superstes
Perpetuâ vivit, templisq; insertus Olympi,
Semi-Deosq; inter, Proavum, magniq; Parentis
Complexu gaudens, *Te* Regia sceptrâ gerentem
Coelo spectat ovans animis, jugiq; triumphum
Latabundus agit plausu, *Fratriq;* faventes
Perpetuò Superos & candida fata precatur.
Non desævierat furiis excita Cosacæ
Plebis tempestas, aliam mox traxit ab Arcto,
Cum mare Parrhasium vomuit numerosa phalangum
Agmina, belligerosq; Gothos effudit in agros
Sarmatiæ, quæ tota sibi tum dissona, tardas
Opposuit vires hosti. Sic objicē nullo
In medios ruit ille sinus & viscera Regni,
Ac propè cuncta suis reperit, vel fecit aperta
Consiliis. Socias jungebat Dacia turmas
Hunnigenæq; suis subito de montibus ingens
Militiæ robur Lechicas immisit in oras
Ambitione tumens cæcâ *Racocius*; ibat
Huic comitum malefida cohors, quam Russia misit.
Tristibus instupuit tot fluctibus obruta Lechis, Nec

459
Nec satis ipsa sui compo dedit hostibus ægrum
Primâ fronte latus, multasq; hæc naufraga puppis
Hausit aquas. Donec pulso generosa sopore
Natio commovit vires, quatiensq; lacertos,
Excussit feralē jugum, fecitq; sepulchrum
Gentibus externis Patriam, raptasq; curules
Reddidit ense sibi victrix, terrasq; recepit.
Hic Tua Sarmaticos inter spectata Camillos
Emicuit belli Virtus, Regiq; fugato
Martia festinavit opem, Lechicoque cubili
Usque virens annis, pulchris tamen ausibus apta,
Movit Hyperboreas gladio felice catervas.
At vix dum fulgere minax occæperat ensis
Gotthe Tuus, Lechiæ nullo cum jure cieret
Arma Lyaoniis alius progressus ab oris
Hostis, regna tenens latè porrecta sub Ursa
Cardinibus, verè Dominator lege solutus.
Huic quoque se junxit nobis inimicus, & in nos
Præbuit immanis dextras & tela Cosacus.
At læsam fortuna fidem Virtusq; Polona
Ulta fuit, foedâque hostes ejecit arenâ,
Milite non multo, cujus sed siveverat ardor
Ingentes superare acies, & fræna superbis
Ponere; pugnantiq; Deum præsentia favit.
Floruit hic rursus Tua *Dux prosperrime*, laurus,
Hic palmis virtutere manus. Non nesciit Arctos
Sudores extrema Tuos. Te Desna videbat
Indomitum bello, Te victa Borysthenis ora
Admirata fuit, fusoq; immixta cruori
Sæpius erubuit, spectans perjura suorum
Pectora, pollutasq; manus, arasque Tonantis.
Jam Tua quis contra *Scythicas* dicere gentes
Prælia sufficiat? quæ percensere Camcenæ
Cuncta queant? Nullus nobis elabatur annus
Vix & hyems, Scythicas quâ non arcere cohortes
Re sjubeat. Cum perpetuis Gens dira rapinis
Vivat, non Cererem glebâ, non artibus ullis
Quærere sveta, suæque simul Meotidos undis,
Euxinoquè mari, tum paupertate perenni
Tuta, celerquè fugâ; sic irrequieta propinquos
Sollicitat populos, Lechicosquè incurrere fines,
Venariq; hominum passim genus omne, gregesquè
Assolet. Hanc contra semper mucrone parato
Pervigil excubias egisti, ensesque latronum
Fregisti bellace manu, raptorque rapina
Sæpè fuit, crebroque Tuâ Virtute soluta est
Captorum infinita cohors, quæ jure salutis

Te reparatorem. Te libertatis asyllum
Prædicat, & verè SCUTUM columenque Tuorum.
At Schytà ceu pestem metuit, sine cæde reversus
Nunquam, cum fluvius, casusve latere volentem
Commisit Tecum, pugnamque ciere coëgit.
Ampla cano, sed multa silens reverentia transit,
Ut plectris majora meis. Et plura patraffet
Vis Animi Dextræque *Tua*, nisi livor iniquus
Atraque suspicio remoras posuisset eunti
Tramite laudato. Quoties ah tristis Enyo
In Te surrexit? quoties per inania Famam
Invasit violenta Tuam? quàm lurida nubes
Invidiæ textit, quæ Tu memoranda gerebas
Pro Patriâ? quàm sæpe fides præclara monenti
Defuit? ô quoties clamabas, *panditur in nos*
Thracia porta, parat jam dudum tela virosq;
In Lechiæ jugulum. Vos ô consurgite Cives,
Et Bizantini diros cohibere Tyranni
Quarite conatus. Sed non permisit Erinnyes
Esse fidem dictis; vani figmenta cerebri
Nec pravo caruisse dolo sunt credita, quæ Tu
Pectore sincero, Patriæque impulsus amore
Svadebas. Adeo cæco in sua fata ruebant
Impete discordes, vertigoque tanta trahebat
Præcipientes animos: qui dum sic volvere pergunt
Rixarum fluctus, rabies Othomannica vastis
Ingruit Agminibus, mox & Camenecia rupes
Cingitur, Eo mora detestata Monarchæ,
Tunc armis instructa minus: Spes deficit omnis
Auxilii; Cives aliò quia verterat ardor
Irarum. Paucis sic *Troja Polona* diebus
Indomitam Odrysiæ cervicem subdidit hosti.
Ingemuit tantæ trepidans vicinia cladi,
Et Pietas diro læsam se vulnere sensit,
Hic cum Christiadum murus sub Mechica lapsus
Jura fuit. Tardè sapiens post vulnera Lechis
Indoluit, nudum se prostituisse Tyranno,
Jam confessa latus, quin expectabat in ipsis
Visceribus ferrum, quod lassæ arcere nequibat.
Sed Superi, quæis cara magis Respublica visa est,
Quàm fuit ipsa sibi, frænum posuere Monarchæ,
Belli interstitium dantes sub imagine Pacis,
Pacis at heu! miseræ! veterum quam conscia laudum
Erubuit, lethoq; parem Gens Martia duxit.
Nec mora. Tu præiens alios, calcaria creber
subdebas animis, *ecquis, nisi degener;* inquis,
Indecores Leges, & blando nomine tectum

Servitii

76
Servitii tolerare jugum, pendendaq; Bassis
Æra queat? Sunt usq; manus, sunt arma Polono,
Tam grave quæis possit Patriis avertere terris
Dedecus, ignotum Pro Avibus. Seclog Parentum,
Quorum si cupimus non inficianda propago
Censeri, maculas stet cura abolere pudendas,
Pupillamq; manu forti tueamur honoris,
Sanguine quem partum Virtus. & Cura reliquit
Indefessa Patrum. Satis est Acheronte profectam
Tisiphonem tantum potuisse, in mutua damna
Ut nos impulerit, nullosq; habitura triumphos
Arma. Redux fraterna novo concordia nexu,
Et Patriæ communis amans nos vinciat ardor,
Justaq; in Emathias ruat indignatio gentes.
Libertas animis ignes, & gloria thyrsos
Subjiciat, stimulos imprimis cura Tonantis
Addat, Agarenæ nostris in finibus Aræ
Intolerans. Moveat nos postera turba, nepotes
Detestaturi pro libertate Parentes
Non bene sollicitos, prisca nec laudis amantes,
Surgite, magnanimi Cives, abstergite labem,
Armaq; deformi, Duce me, præponite Paci.
Scipiadae tanti voces generosa subibant
Pectora, continuo delectus miles, & arma
Undiq; fulserunt. Regem non detinet ipsum
Vis morbi, quin castra petat: cum membra labarent,
Pertur in ardentis Bello, imperterritus oras,
Et tetigit votis, oculo quas fata negarunt
Tangere; nam rapuit Lachesis pugnare volentem,
Orbavitq; suos tanto in discrimine rerum
Rex, citò præreptus Terris, & redditus Astris,
Vix dum gustatâ Lechici dulcedine sceptri.
Durius afflicto, tali sub cardine, Regno
Consuluisse videbatur Fortuna, timorq;
Magnus erat, ne læva iterum discordia Cives
Raptaret, quos unanimes veneranda tenere
Majestas potuit. Sed cum tam vulnere diro
Iratum Lechiæ rebus se prodidit Æther,
Clarior ejusdem juxta clementia luxit,
Quando triumphali cinxit *Tua* tempora lauru,
Principis extincti, tam grandi munere, famam
Anticipans. Regis sese configere miles
Credidit auspiciis. Felix at sidere pugna
Constitit illa Tuo. Soli mansere trophæa
Illibata Tibi. Patriæ tamen illa modestè
Assignas Genio Tutori, huic omnia gratus
Filius attribuis. Tanti sed fama triumphii

C

Una

Unâ cum fato Regis dispersa per orbem,
Vix reperire fidem potuit: transcendere sortem
Credita sunt nostram tantæ miracula palmæ.
Castra adstructa Tyræ, durâq; crepidine ripæ,
Præcipitiq; jugo, & firmis tutissima vallis,
Armorumq; omni, victusq; instructa paratu,
Et plus ter decies millenûm tecta Virorum
Robore, perpetuas jaculantum exaggere flammæ;
Victori cessisse Tibi vix unius horæ
Expugnata morâ, forti cum milite magnos
Procubuisse Duces, vix agmina pauca cruentam
Effugisse necem, scopulos rubuisse madentes
Cadibus, & spisso manasse cadavere flumen
Ac plenos spoliis clivos, vallesq; superbis
Sarmaticas ditasse manus, arcemq; Chotimi
Atq; alias Urbes, Pruti quas alluit unda,
Hostibus ejectis, sceptro cessisse Polono,
Omniaq; hæc modici pretio constare cruoris,
Grandia erant nobis portenta, & credita cunctis
Mortali majora manu-Tuq; ipse faventi
Hoc opus insolitum totum transcribis Olympo.
Non stetit hæc fini cælestis gratia, majus
Destinat illa *Tua, Princeps*, meliusq; brabéum
Virtuti, Patrio dignam *diademate* censet.
Laurea nulla satis tantos pensare triumphos
Posse videbatur, Regum meruisse curules
Creditus es Superis. Alii dare sceptrâ recusant.
Quàm qui sceptrâ recens servasset, & usq; tueri
Sufficiat pollente manu. Sed clausa patebant
Hæc decreta diu: scriptas adamante tabellas
Electo demum referavit *Campus*, & horæ
Momentum Coelo placitum. Suffragia primûm
Tendebant aliò. Peregrini sanguinis Ostro
Imminuere Proci. Qvin jam *nonnemo* propinqvâ
Visus erat prensare manu. Sed deniq; Coelo
Emicuit summæ, cui parent omnia, dextræ
Calculus, applaudit populus, pars plurima fasces
Cælitûs *Electo* mox subjicit, Ipse recusas,
Dum qvenquam dubitare vides, spernisq; vocari
Electus, nisi concordî *Te* nuncupet urnâ
Campus, & unanimi cocant suffragia sensu.
Consensere omnes tandem, *REGEMQUE JOAN-*
NEM

Publica Vota sonant. Lætatur *LECHIA MATER*
De gremio venisse suo, qui tanta gubernet
Regna, parem summâ Virtute animoq; præesse
Orbi, *Davidem* genio, vi Martis *Achillem*.

Theodosius

76
Theodosius pietate parem, curâq; *Zalencum*
Justiciæ, mitemq; tamen, nulliq; timendum,
Quam quibus est odio Virtus, quive arma minantur
In fonti Patriæ, tacitis vel fraudibus obsunt.
Electo sed deerrat adhuc, ut porrò sacratum
Vinciret *Diadema caput*. Mox etgò rogârunt
Cives, Regalem properes ut adire *Tiaram*.
Pugnavit rationum acies non vilis, & ad *TE*
Svada perorabat pro *TE* facunda *Senatus*.
Fortior at cunctis jussit dare causâ repulsam,
Quam dederas prior *Ipsè TIBI*. Sic omnia vicit
Argumenta *Salus Regni*: quæ casside condi
Poscebat *Regale Caput*. Sic publicus in *TE*
Privatò præpollens honos, prolataq; Sceptri
Ornamenta *Tui*. Pergis *Diadema* mereri,
Sumere quod differs. Tanto sic grandior exstans,
Quanto es spontè minor: verèq; hoc dignior *Ostro*,
Quod removens, *CLYPEO* properas gladioq; tueri.
Nec mora. Mox toto sonuerunt classica Regno,
Concurrîtq; madens effuso sanguine Thracum,
Eoisq; nitens spoliis, armisq; decora
Bellatorum acies: sperans cumulare trophæis
Nuper parta novis. Animos Dux Martius auge,
Fortunamq; in *Te* comitem sibi miles, & ipsos
Credit stare *DEOS*. Tali putat auspice dextris
Pervia cuncta suis. Pronus sic ire remotos
Ad Patriæ fines properat, sic figere castra
Russia pertremuit, trepidavit turba rebellis,
Nec paucos peccasse pudet. *Tu* parcere lapso
Non tardus populo, passim Diplomata spargis,
Promittens veniam justo se reddere promptis
Imperio, reliquos Domitor premis acribus armis,
Dum crudâ cervice rigent, Dominasq; superbo
Contemptu fugiunt leges, frænumq; recusant.
Ipse hyemes Bellator agis sub pellibus, urgens
Militiæ non segnis opus, nihil aspera cæli
Te movit facies, *Cereris* nec copia flexit
Deficiens, variisq; gemens querimonia causis.
Namq; laborantis stipendia militis ibant
Langvidiûs, quia difficilem Respublica sumptum
Affundebat egens. *Tu*, ne penuria pulchris
Ausibus obstaret, largis patrimonia rivis
Dimanare jubes, proprii nec labe peculi
Defectus Patriæ dubitans pensare, maniplos
Ære Tuo fulcis inopes. Sic militis in *Te*
Crevit amor, sic castrenses tulit ille labores
Impiger, extremoq; Tui sub limite Regni

C 2

Excubias

Excubias egit, patiens, quæcunq; jubebat
 Sub rigido fortuna polo. Sic viscera Matris
 Lechidos haud tetigit damnosa *licentia Martis*,
 Quæ truculenta *lues*, grassata prioribus annis,
 Gangrænâ pejus, labefecit totius artûs
 Corporis, & populi nervos succidit egeni.
 His progressa viis Virtus Tua, *maxime Regum*,
 Sarmatiam recreat, quæq; olim perdidit illa,
 Reddis. Ad obsequii frænum rediêre rebelles,
 Quæq; bibunt Vrbes Hypanim, Rossûmq; Tiramq;
 Cervicem flexêre Tibi, priscasq; secures
 Agnoscunt, Regiq; suo se credere gaudent.
 Quas cum Tartaricis innixa potentia nervis
 Thracia prævastis cuperet pervertere rursum
 Agminibus, ruerentq; immensi roboris alæ
 Bistonides, ferrum crudele, ignemq; minantes:
 His impar numero, bello sed vivida Virtus
 Opposuit, quantum generoso pectore miles,
 Te Divos tribuente Tuos, arisq; focusq;
 Vindicias præbens, potuit; multoq; subinde
 Barbara colluvies maduit prostrata cruore.
 Tum quoq; prodigio Tibi monstravêre favorem
 Sidera, quando *nives* æstivo mense tegebant,
 Quæis stetit hostis, agros. Afflat Te mitior aura,
 Illum terret hyems. Cælum Tibi sensit amicum
 Barbaries, hostile sibi: Sic cedere campo
 Maluit, & dare terga, Tuis Scythæ territæ armis,
 Numinibusq; simul. Sic & sub Vindice tanto
 Intactus sospesq; fuit *LEO RVSSICVS*, ille,
 Impia cui toties frameamq; rogumq; minata est
 Bizantina manus; voti damnanda cruenti
 Forsitan, immanem nisi, Rex invictæ, stitisset
 Virtutis *Tutela Tuæ*. Procumbere malle
 Regius ardor erat caræ sub manibus Urbis,
 Quàm dare Bistonii fædandam militis ungvæ.
 Et stetit ille procul, tenuit Bassasq; Chanosq;
Vmbo Tuus, fuditq; metum Mavortius ensis.
 O si promissam jamdudum fædere junctus
 Accelerasset opem Populus, quàm pulchra dabatur
 Materies iterum palmis! quàm larga trophæis!
 Cæca sed invidiæ tabes, odiiq; maligna
 Fædavit loligo fidem, timuitq; Polonam
 Submissis fultam auxiliis attollere gentem,
 Cujus Achillæas jamdudum experta cohortes,
 Fulmineasq; Aquilas non unâ clade suorum
 Senferat. Hostiles sic illa immota furores
 Spectavit, captæq; hominum gens aspera turbæ

Vix

462
 Vix etiam ingemuit, tenuisse Borysthenis undam
 Contenta, & Scythicas non admisisse catervas.
 Sed veniet tandem tempus, quo seria rerum
 Invertat fortuna vices, quo barbarus Illex
 Lechica signa tremat, Syriusq; paveſcat Orontes,
 Mæotisq; Tuis, *Mars noster*, inhorreat armis,
 Cujus *PALLADIAM* nullus jam comminûs hostis
ÆGIDA ferre potest, vultum nec sustinet ullus.
 Scimus, *Buczaciam*, nuper cum cinxerat, Arcem
 Post & *Trembloviam*, rapido vestigia cursu
 Vertisse *Imbraimum* Bassam, Crimeosq; Dynastas
 Conspectum fugisse Tuum, multumq; pavorem
 In terras retulisse luas, ipsiq; Monarchæ
 Amonio movisse metum, movisse furorem.
 Intremuere omnes, cum ripam utramq; Polonos
 Constitit insedisse Tyræ. Muldavia tota
 Expavit, nostros spectans insistere portis,
 Scrutariq; armis trepidæ penetralia terræ.
 Sed brumale *Tuis* dedit intervalla trophæis
 Sidus, & horrentes urgens penuria Campos,
 Nec non dira *lues*, atro labefacta veneno
 Corpora prosternens. Sic mittere *longius arma*
 Publica disſvasit ratio, gemitusq; Tuorum.
 Te quippe assiduo revocabat Patria voto,
 Ante alios Regni *PRIMAS OLSZOVIVS*, ingens
 Ille sub auspiciis Cari sibi *Principis, Atlas*
 Consilii, Lechiciq; *CAPVT* sublime Senatûs.
TRZEBICIUS pariter Præsul, quem culmina *Craci*
 Suspiciunt, quem Roma colit, quem Civis honorat
 De Patriâ summè meritum, semperq; merentem,
 Consonat his, *Magni* cui credita cura *Sigilli*,
LESCINIVS, nostri *Nestor* verissimûs ævi.
 Consonuere alii *PROCERES*, & quisquis amantem
 TE patriæ communis, amat. Post tanta laborum
 Ausa, & perpetuis hyemes sub pellibus actas,
 Post tot in exhaustis curas ac tædia terris,
 Servatasq; armis Urbes, hostesq; fugatos,
 Cernere Te flagrant, tandem & *Diadematè* cinctum
 Regali, spectare animis concordibus optant.
 Non *Patre* ulterius Cives, non *Sole* videntur
 Posse carere suo: veriti, ne concitet iras,
 Disſidiq; faces spargat turbator *Avernus*.
 Destituisse preces, & sistere vota Tuorum,
 Sævities Tibi visa fuit: patriæq; Salutis
 Cura Tuum stimulis animum tam fortibus urſit,
 Ut modica assiduo sudori, & Martis arenæ
 Spiramenta dares. Mox didita fama per omnes

D

Sar-

Sarmatiae terras, animos hilaravit, ad instar
 Aurorae, quae Mygdonio progressa cubili,
 Gentibus optatam Phæbi succedere lucem
 Nunciat, & roseo cum lumine gaudia fundit.
 Anxia sed populo quem spes promissit anhelò,
 Jam tandem SOL ipse venis. Jam *principis Urbis*
 Mœnia celsa subis. Lætus replet omnia plausus,
 Adnutat Pæana canens *Tibi* vertice Pindus.
 Undiq; templa sonant. **LUCEMSANCTISSIMA**
MATER

Commodat ecce suam: Tua fulgurat inde *Corona*
 Splendidiùs, tanto rutilans augustiùs *Astro*.
 Ipse **STANISLAVS**, Divum quem *Martyra* Lechis
 Tota colit, qui sacra *Tuo* jam pandit honori
 Limina, *Te* Patriæ librantem sceptrâ triumphans
 Spectat, & æthereo **REGEM** sic excipit ore:

SAlve magnanimis, Princeps, Heroibus orte,
 Lumen Avis, Gentiq; Tuæ: quem Patria gaudet
 Se **TANTUM** peperisse sibi: cui subjicit ultrò
 Sceptrâ, Jagelloniis olim benè credita dextris,
 Nunc Tibi se tradit. Tu quod felicibus armis
 Servasti, prudente manu moderabere Regnum
 Sarmatiae, Civem Patriæ Tu legibus æqvis
 Flectes, Bistonia fortis Tua Dextera Lunæ
 Terribilis, vindex eadem Tutelaq; sacræ
 Religionis erit. Cape fortunante Coronam
 Numine, non alii tantum sedet aptiùs Ostrum.
 Virtutem sublime Tuam Diadema coronat,
 Ipse Coronabis meritum Diadema trophæis.

[Faint, mostly illegible text in a historical script, possibly Latin or Italian, covering the upper and middle portions of the left page.]

MA. 1. 2

